

**Het doel van het socialisme:
vrede en gelijkheid te midden van alles.**

www.MinisterieVanPropaganda.org

Hoe ziet de socialistische samenleving eruit?

De vroegste pioniers van het wetenschappelijk socialisme - Karl Marx en Friedrich Engels - filosofeerden niet over hoe socialisme en communisme er in detail uit zouden zien. Evenmin hebben ze besproken hoe lang het zou duren om de maatschappij te transformeren van het kapitalisme naar het socialisme.

In "De Duitse Ideologie", één van zijn vroege geschriften uit 1845, schreef Marx de beroemde regels: "In de communistische maatschappij, waar niemand één exclusief werkterrein heeft, maar werk kan volbrengen in elke branche die hij wenst, reguleert de maatschappij de algemene productie en zo kan ik vandaag één ding doen en morgen kan ik 's morgens gaan jagen,' s middags gaan vissen, het vee binnen halen voor de avond, kritiseren (filosoferen) na het avondeten. Zonder ooit een jager, visser, herder of criticus te worden."

Niemand, inclusief Marx, vatte dit op als een letterlijke voorspelling van hoe het communisme eruit zou zien. Het werd eerder gezien als een manier om de arbeidsverdeling te illustreren die toekomstige communistische samenlevingen zouden erven van de voorgaande klassenmaatschappij.

In plaats daarvan wijdden Marx en Engels veel van hun werk aan het creëren van een overzicht van de economische ontwikkeling op basis van een grondige analyse van het kapitalisme. Hun doel was om te bepalen hoe een nieuwe samenleving eruit zou kunnen zien, in tegenstelling tot eerdere socialisten die probeerden te dicteren hoe de samenleving eruit zou moeten zien.

Het marxisme, zoals het wetenschappelijk socialisme tegenwoordig bekend is, begint met de strijd tussen antagonistische (tegenpolen) klassen in de samenleving. De klassenstrijd heeft in de loop van de geschiedenis verschillende vormen aangenomen, van de strijd tussen slaven en meesters in het oude Egypte en Rome tot de strijd van lijfeigenen tegen landheren in het feodale Europa.

In de tijd dat Marx en Engels, waren de klassen zelfs meer gescheiden geraakt. De overgrote meerderheid van de werkende mensen moest dagelijks werken om in hun basisbehoeften te voorzien, terwijl een kleine minderheid meer en meer profijt trok van de

uitgebuide klassen. De arbeidersklasse, die groeide in omvang en sociaal gewicht, vertegenwoordigde die van de uitgebuite klassen die hun arbeidskracht dagelijks moesten verkopen om te overleven. Deze toestand duurt vandaag voort.

In de arbeidersklasse zag Marx niet alleen de kracht die kapitalistische uitbuiting ten val kon brengen, maar ook de basis voor een klasseloze samenleving zonder uitbuiting - het communisme. "Als het proletariaat tijdens zijn strijd met de bourgeoisie door de kracht van de omstandigheden gedwongen wordt zich als een klasse te organiseren", schreef Marx en Engels in het Communistisch Manifest, "als het zich door middel van een revolutie tot de heersende klasse maakt en als zodanig met geweld de oude productieomstandigheden wegveegt, dan zal het, samen met deze voorwaarden, de voorwaarden voor het bestaan van klassentegenstellingen en van klassen in het algemeen hebben weggeveegd. "

Overgang naar het communisme:

In het hart van de marxistische opvatting van de socialistische revolutie bevindt zich een dialectisch begrip van sociale verandering: de geschiedenis evolueert volgens bewegingswetten die worden beheerst door het conflict van tegengestelde krachten, met de uitkomst afhankelijk van wat eerder is gekomen. In het bijzonder kan de socialistische en communistische maatschappij niet alleen door eigen wil of door ontwerp tot stand komen, maar als het resultaat van het overwinnen van de kapitalistische maatschappij door middel van revolutionaire strijd.

"We hebben hier te maken met een communistische maatschappij, niet met de ontwikkeling van een eigen basis, maar integendeel, net zoals het uit de kapitalistische maatschappij naar voren komt", schreef Marx in 1872 in de "Kritiek op het programma van Gotha". " De nieuwe samenleving is "dus in alle opzichten, economisch, moreel en intellectueel, nog steeds voorzien van de moedervlekken van de oude maatschappij uit wiens baarmoeder het naar voren komt."

In de "Kritiek op het programma van Gotha" was Marx het meest specifiek over wat hij kon onderscheiden over de toekomstige socialistische en communistische samenleving.

De eerste taak, schreef hij, was het kapitalistische staatsapparaat - de dictatuur van de bourgeoisie - te vernietigen en het te vervangen door de dictatuur van het proletariaat. De arbeidersklasse zou een periode nodig hebben om de inspanningen van de voormalige heersende klasse te onderdrukken om de politieke macht terug te winnen.

Wat uniek was aan de arbeidersstaat was dat het de zaden zaait voor zijn eigen eliminatie of

transformatie van een staat naar een niet-staat. Als de staat die de belangen van de overgrote meerderheid behartigt, voor het eerst in de geschiedenis, zou de arbeidersstaat geleidelijk het mechanisme voor klassenrepressie verminderen, eerst door uitbanning te elimineren die aanleiding gaf tot de noodzaak van een staat. Deze eerste stap vereist echter het creëren van algemene gelijkheid door het elimineren van materiële schaarste.

Onder de nieuwe socialistische orde, zorgt de groei van de productiemiddelen, tot het punt waar de overvloed van de maatschappij de individuele strijd om het bestaan opheft, voor de geleidelijke vernietiging van de staat. Het is een proces dat is geworteld in materiële vooruitgang, geen decreet of edict, dat de staat afschaft.

Zodra de zuiver defensieve behoeften van de arbeidersstaat zijn voltooid, kunnen de echte taken van de socialistische constructie beginnen. Tijdens deze eerste fase van de communistische maatschappij merkt Lenin op in "Staat en revolutie" dat deze fase algemeen bekend staat als socialisme - de belangrijkste taak zal de versterking van de productiekrachten en het overwinnen van de "moedervlekken van de oude samenleving" zijn.

Socialisme: 'Ieder volgens zijn werk':

De lagere fase van het communisme, zo stelde Marx, zou gebaseerd zijn op de slogan "Van ieder naar vermogen", hij beschreef dit als volgt: "De individuele producent krijgt terug van de

maatschappij - na de aftrek van de noodzakelijke kosten die zijn gemaakt (machines e.d.) - precies wat hij eraan geeft. ... Dezelfde hoeveelheid arbeid die in één vorm aan de samenleving wordt gegeven, wordt in een andere vorm teruggekregen. '

Dit is een enorme stap vooruit voor het leven onder het kapitalisme. Onder het kapitalisme ontvangen arbeiders minder in de vorm van lonen dan het volledige bedrag van hun arbeid. De bezittende klasse eigent zich een deel van de waarde toe die door de arbeider in de vorm van privé-winst wordt geproduceerd.

Desalniettemin wees Marx erop dat deze lagere fase van het communisme nog steeds een ongelijke economische regeling is - dat het nog steeds gebaseerd is op het 'burgerlijke recht' van formele gelijkheid, of politiek-economische gelijkheid tussen ongelijke mensen. Dit formele "gelijke recht" dwingt bijvoorbeeld ongelijkheid van mensen met verschillende behoeften af. Er wordt bijvoorbeeld geen rekening gehouden met het aantal kinderen in een arbeidersfamilie of de fysieke of mentale capaciteit van de werknemer. Er zijn nog meer ongelijkheden tussen geschoolde en ongeschoolde werknemers en mentale en fysieke

arbeid.

"Met een gelijke arbeidsprestatie," merkte Marx op, "en dus een gelijk aandeel in het fonds voor sociale consumptie, zal men in feite meer ontvangen dan een andere, de ene zal rijker zijn dan de andere, enzovoort."

De Russische revolutionaire leider V.I. Lenin werkte dit thema uit in "Staat en revolutie:"

"Natuurlijk veronderstelt het burgerlijke recht met betrekking tot de distributie van consumptiegoederen onvermijdelijk het bestaan van de bourgeoisstaat, want recht is niets zonder een apparaat dat in staat is om het naleven van de normen van het recht te handhaven. Hieruit volgt dat er onder het communisme nog maar een tijdje is, niet alleen het burgerrecht, maar zelfs de burgerlijke staat - zonder de bourgeoisie! "

De realiteit van ongelijkheid blijft ook bestaan omdat individuen in de burgerlijke maatschappij diep gestratificeerd zijn ten tijde van de revolutie. Miljoenen mensen in de Verenigde Staten hebben bijvoorbeeld grote huizen, soms meer dan één, en hebben grote spaartegoeden en bezittingen. Een nog groter aantal heeft bijna niets.

Tenzij de arbeidersstaat onmiddellijk de activa van de zogeheten 'hogere middenklasse' zou onteigenen - een daad die na de revolutie enorme maatschappelijke onrust zou veroorzaken - blijft dit facet van ongelijkheid voor enige tijd bestaan. Gelijke betaling voor verrichte arbeid,

terwijl het een enorme stap voorwaarts is, niet de enorme ongelijkheid uitroept die is afgeleid van de burgerlijke maatschappij".

De hogere fase van het communisme:

Een burgerlijke staat zonder de bourgeoisie - dit is het onderscheidende kenmerk van het socialisme in tegenstelling tot de hogere fase van het communisme. Deze staat onder het socialisme heeft echter een kenmerk dat niet onder het kapitalisme valt. In de woorden van Frederick Engels in het pamflet van 1878 Anti-Dühring: "Het verdort."

Lenin besteedde een aanzienlijk deel van "Staat en revolutie" aan het verduidelijken van de marxistische opvatting van het afsterven van de staat. Hij wees in het bijzonder tegen de reformisten dat de kapitalistische staat niet wegwijnde: de kapitalistische staat moet worden ontworteld in de loop van de arbeidersrevolutie.

Maar onder het socialisme - na de revolutie - verandert de behoefte aan de staat als een repressief apparaat geleidelijk in een bestuursorgaan om de samenleving te besturen. Tegen "burgerlijk recht" zal de nieuwe maatschappij in staat zijn de productiekrachten zodanig te

ontwikkelen dat de ongelijkheden in de samenleving kunnen worden overwonnen.

"De economische basis voor de complete afbrokking van de staat," schreef Lenin, "is zo'n hoge mate van ontwikkeling van het communisme, waarbij de antithese tussen mentale en fysieke arbeid verdwijnt, waardoor er bijgevolg een van de belangrijkste bronnen van sociale ongelijkheid verdwijnt. Een bron die bovendien in geen geval onmiddellijk kan worden verwijderd door de loutere omzetting van de productiemiddelen in openbaar bezit, door de loutere onteigening van de kapitalisten. ...

"De staat zal volledig kunnen wegwijnen wanneer de maatschappij de regel overneemt:"
Van elke volgens hun bekwaamheid, aan elk volgens hun behoeften. "

Lenin schreef die woorden in 1917, aan de vooravond van de eerste socialistische revolutie die de wereld tot nu toe had gezien, in het voormalige Russische rijk. Hij, met Marx en Engels, had slechts de ervaring van de twee maanden van de Commune van Parijs waarop zij hun analyses konden baseren.

Hij erkende dat ook toen hij opmerkte dat "we het recht hebben om alleen te spreken over het onvermijdelijke wegwijnen van de staat ... de kwestie van de tijd die nodig is voor, of de concrete vormen van, de verwelking vrij open laten, omdat er geen materiaal is voor het beantwoorden van deze vragen. "

Ervaringen in socialistische constructie

Mede dankzij de praktische ervaring van Lenin bij het maken van revoluties hebben de socialisten van de 21e eeuw een schat aan ervaring om verdere conclusies op te baseren. Marxisten hebben de verzamelde theorie en praktijk kunnen gebruiken om revoluties te leiden in Rusland, China, Korea, Joegoslavië, Cuba en vele andere landen.

Hoewel er enorme verschillen zijn in de ervaringen van die socialistische revoluties, delen ze één gemeenschappelijk kenmerk: de socialistische revoluties van de 20e eeuw vonden plaats in landen waar het niveau van productiekrachten erg laag was in vergelijking met de imperialistische landen. Elke succesvolle revolutie stond voor de primaire taak om hun economieën te ontwikkelen - terwijl ze onder constante militaire dreiging van het wereldimperialisme stond.

Om die reden beschreef Lenin de uitdagingen van het bouwen van het communisme in 1920 in zeer praktische termen: "Het communisme is de Sovjetmacht plus de elektrificatie van het hele land." Er was geen hoop in het opbouwen van het socialisme als de economie onderontwikkeld bleef.

Vanwege de gecombineerde uitdagingen van het ontwikkelen van de productiekrachten onder de druk/het geweer van het wereldimperialisme, heeft geen enkele socialistische revolutie een stadium bereikt waarin aan de "vernietiging van de staat" kan worden gedacht. Het imperialisme heeft elke zwakheid in de revolutionaire staten aangegrepen om contrarevolutie aan te moedigen.

Desalniettemin hebben de arbeidersklasse in de landen die zich erop toegelegd hebben om het socialisme op te bouwen, enorme vooruitgang geboekt. De Russische arbeidersklasse bedroeg in 1917 4 procent van de bevolking. Binnen 50 jaar was het de op één na krachtigste economie ter wereld.

China was nooit in staat geweest om zijn gehele bevolking te voeden voorafgaand aan de revolutie. Miljoenen stierven tijdens hongersnoden in China vóór 1949. Maar na de revolutie van 1949 kon de economie voor het eerst de grootste populatie ter wereld voeden.

Ondanks de immense druk van het imperialisme, heeft Cuba enorme winsten kunnen boeken - ondanks de ineenstorting van de Sovjet-Unie in 1991. Cubaanse arbeiders genieten van de hoogste levensstandaard van een van hun tegenhangers in Latijns-Amerika of een groot deel van de onderdrukte wereld.

De voortdurende militaire en economische overheersing door het (VS)wereldimperialisme heeft de overgang naar het socialisme die Marx en Lenin beschreven tot nu toe onmogelijk gemaakt. De arbeidersstaten hebben een aanzienlijk deel van hun sociale ontwikkeling moeten besteden aan de versterking van de proletarische dictatuur - het leger en de politie - om zich te verdedigen tegen invasie of contrarevolutie.

Om die volgende stap te zetten, is een samenleving nodig die gebaseerd is op de dictatuur van het proletariaat. Het omverwerpen van de dominante kapitalistische macht van de wereld zou niet alleen een enorme last opheffen van de arbeiders over de hele wereld die proberen een socialistische constructie aan te gaan. Het zou de enorme arbeidersklasse de enorme rijkdom ter beschikking stellen die de arbeidersklasse in de wereld ter beschikking staat.

Alle sociale rijkdom die door bedrijven en mijnen uit de onderdrukte wereld wordt gehaald, zou kunnen worden gebruikt om de effecten van eeuwen van koloniale en imperialistische uitbuiting ongedaan te maken.

Een revolutie in Nederland zou de economische basis ondermijnen die verdeeldheid bevordert zoals racisme, seksisme en homofobie onder de arbeidersklasse.

Socialisme is een systeem van vrede, gerechtigheid en gelijkheid. De weg naar het socialisme begint met een revolutie óók in Nederland.